

Nyhed

Højtryksrensning er årsag til mange skader

Nogle af skaderne kan have langtidsvirkninger. Men der er flere muligheder for at nedbringe vasketiden.

Af Ole W. Rasmussen

Manuel højtryksrensning er der nu og langt ud i fremtiden ingen vej udenom, når svinestalde skal være helt rene.

Men det er en krævende arbejdsopgave. Arbejdsstillingerne er belastende for hænder, arme og skuldre. Hud og knogler påvirkes af kulde, stød og fald. Øjne og luft er udsat for småpartikler, der hvirvles op. Hørelsen er i farezonen på grund af et højt støjniveau.

Netop nedsat hørelse, skader på knogler, muskler og sener, hudsygdomme og luftvejs sygdomme udgør top fire af de mere end 200 anmeldelser af arbejdsskader i landbruget, som Arbejdstilsynet årligt modtager.

De har samtidig det til fælles, at de alle er skader, der kan forårsages af manuel højtryksrensning.

Men der kan gøres noget for at undgå eller minimere skaderne forårsaget af manuel højtryksrensning, påpeger arbejdsmiljøchef Helle Birk Domino, Videncentret for Landbrug.

"Vaskerutinerne er i mange tilfælde lidt uhensigtsmæssige, men det gælder om at nedbringe den tid, man skal arbejde med højtryksrenseren."

Lettere rengøring

Det første er projektering, hvor det handler om at bygge sig til lettere rengøring blandt andet ved valg af materialer. Rengøringen kan lettes og effektiviseres ved så vidt muligt at vælge materialer med glatte overfla-



der på såvel gulv som inventar. Snavset kan da lettere spules af ved et lavere vandtryk. Plast, stål, fladjern og overfladebehandlet beton er sådanne rengøringsvenlige materialer.

Dernæst fremhæver Helle Birk Domino grovrengøring. Det vil sige begynde med at fjerne det værste snavs med skovl og kost. Herved opnår man også, at

mindst muligt skidt bliver sendt i hovedet på en under højtryksrensningen.

En grundig blødsætning kan gøre vasketiden med højtryksrenseren 25 procent kortere.

"Det handler videre om at organisere sig ud af arbejdet med højtryksrenseren. Det vil sige organisere det, så det ikke er samme person, der skal stå med ar-



Hvis man vasker i mere end tre timer, skal man fra begyndelsen anvende et åndedrætsværn med friskluftforsyning, et turboåndedrætsværn. Foto: Jens Tønnesen.

bejdet i tre timer," siger Helle Birk Domino.

Åndedrætsværn

Endelig er der værnemidlerne.

"Høreværn på fra start, beskyttelsesbriller på fra start, regntøj fra start, sikkerhedssko eller støvler fra start og åndedrætsværn fra start," lyder rådene fra Helle Birk Domino.

"Der er eksempler på, at en person har mistet et øje, fordi et holdegreb blokeret med strips blev tabt, og ligeledes på, at støvle og fod blev gennemhullet af den meget hårde stråle," siger Helle Birk Domino.

Det er ulovligt at blokere holdegreb, men det gøres, fordi de kan være stramme at trykke ind.

"Men der findes håndtag, der ikke er så stramme", påpeger Helle Birk Domino.

Værnemidlerne kan være besværlige og ikke mindst åndedrætsværnet. Derfor anbefales en maske med friskluftforsyning, et såkaldt turboåndedrætsværn.

Masker med filtre kan være hårde at trække luft igennem,

Håndtag med helt kort lanse, der gør det muligt at komme ind på snævre steder. Håndtaget kræver kun et let tryk med fingrene.

Den Europæiske Union ved Den Europæiske Fond for Udvikling af Landdistrikter og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har deltaget i finansieringen af projektet.

Når en stor del af skidtet er fjernet ved en grovvask, kan man gå i gang med højtryksrens og sæbe. Foto: Jens Tønnesen.

og hvis man fra starten vasker i mere end tre timer, skal man fra starten anvende turboåndedrætsværn.

Praktiske løsninger

Pjecen 'Højtryksrensning i landbruget - sådan undgår du skader!', som BAR Jord til Bord har lavet i samarbejde med Videncentret for Landbrug, præsenterer en række praktiske løsninger, der kan forbedre arbejdsmetoder og stillinger ved brug af højtryksrenser. Endvidere gennemgås fordelene ved at bruge de personlige værnemidler.

Der er anvisninger på, hvordan man beskytter skuldre og arme mod tilbageslag og vibrationer og kroppen mod kulde, træk og væde. Ligeledes er der anvisninger på, hvordan man vasker bedst og mest effektivt, og der er også gode råd om køb af højtryksrenser.

Med hensyn til sikkerheden pointeres, at det er både arbejdsgiverens og medarbejderens ansvar. Arbejdsgiveren har pligt til at købe og vedligeholde personlige værnemidler til sine medarbejdere. Medarbejderen har pligt til at bruge alle nødvendige personlige værnemidler og benytte dem under hele arbejdsopgaven.

Derfor skriver vi om vask af stalde:

Rengøring af stalden er vigtigt af hensyn til begrænsning af smittespredning. Men manuel vask med højtryksrenser er også en belastende arbejdsopgave.